

Природні зони Африки

Вологі екваторіальні
ліси гілеї

Природна зона — територія на Землі, що має характерний клімат, ґрунти, тварин та рослин

Природі зони на Землі поширюються від екватора в строгій послідовності.

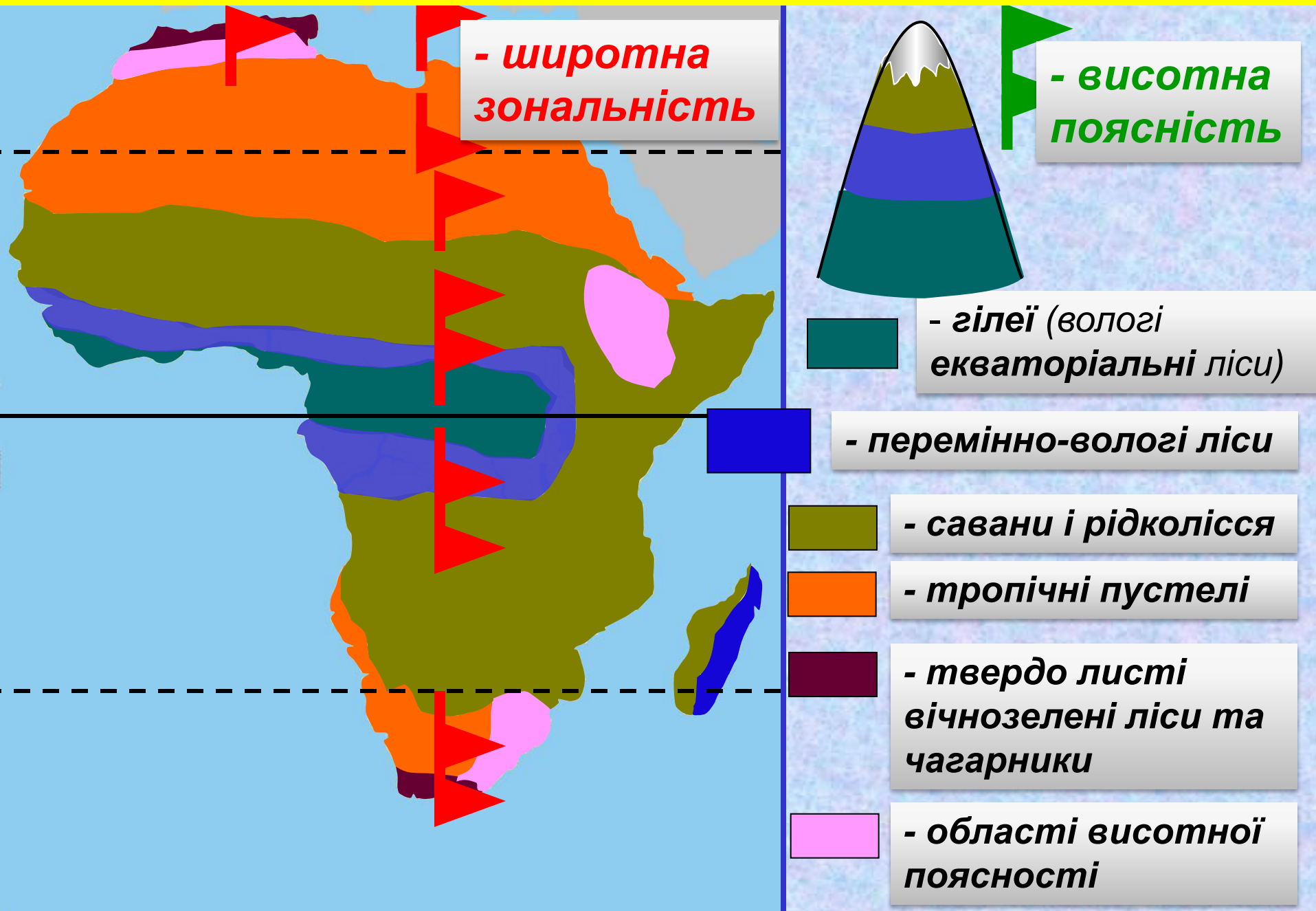
Таке розміщення носить назву **горизонтальна, або широтна зональність.**

Природі зони в тій же послідовності змінюються й по висоті з підняттям у гори.

Таке вертикальне розміщення природних зон у горах носить назву **вертикальна поясність.**

Мал. 25.

Закономірності поширення природних зон

Закономірності розміщення природних зон

екватор

гілеї

перемінно-вологі
ліси

савани і рідколісся

тропічні пустелі

твердо листі
вічнозелені ліси
та чагарники

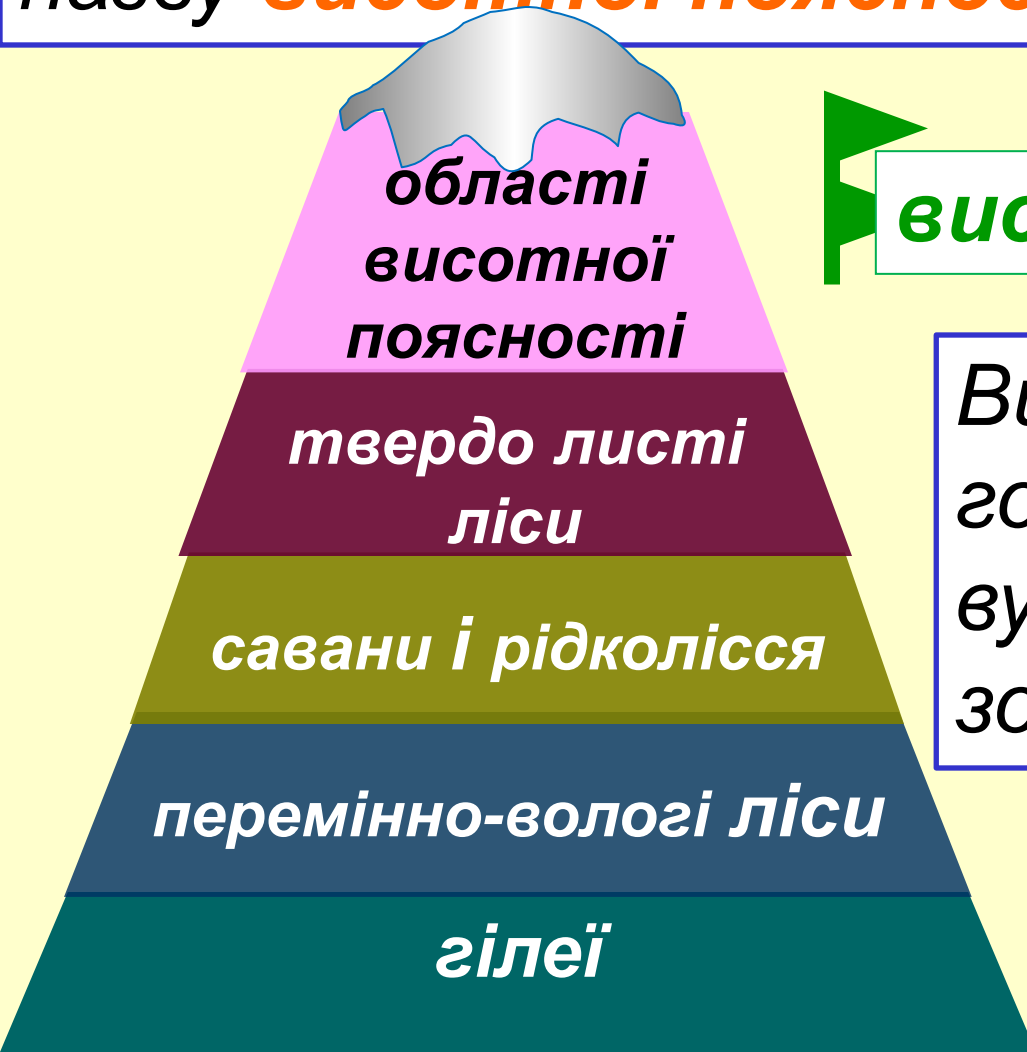
області висотної
поясності

На рівнинних територіях
у напрямку від екватора
до полюсів відбувається
закономірна зміна
природних зон,
яка дістала назву

широтної зональності

широтна зональність

З підняттям у гори змінюється клімат, що призводить до закономірної зміни висотних поясів. Це явище отримало назву **висотної поясності**.

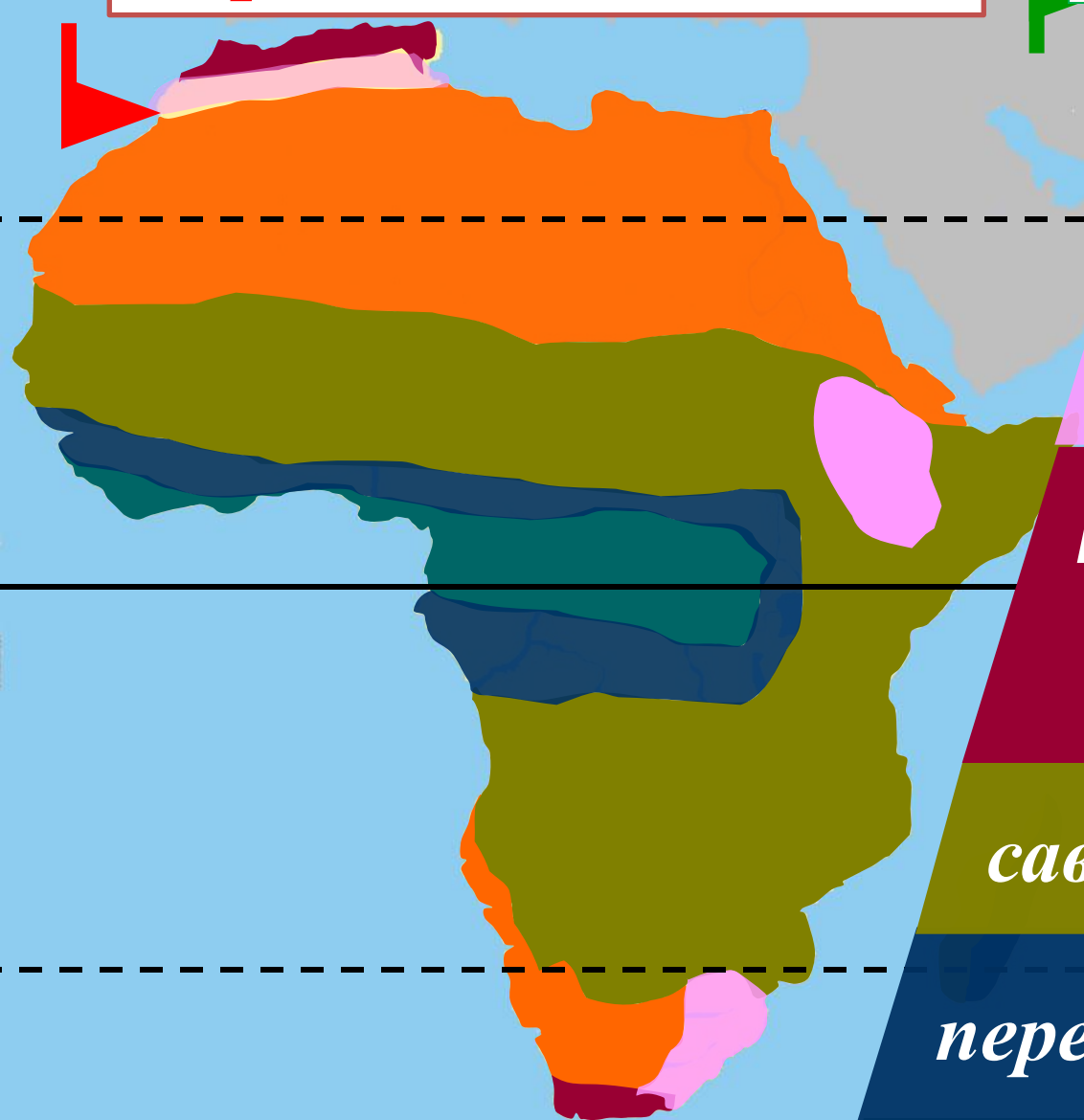

висотна поясність

Висотні пояси в горах набагато вужчі, ніж природні зони на рівнинах

широтна зональність

висотна поясність

***собласті
висотної
поясності***

***твердо листі
вічнозелені
ліси***

савани і рідколісся

перемінно-вологі ліси

гілеї

План характеристики природної зони

1. Фізико-географічне положення;
2. Кліматичний пояс;
3. Ґрунти;
4. Рослинність;
5. Тваринний світ;
6. Екологічні проблеми;
7. Природоохоронні території.

1. Фізико-географічне положення;

ФГП:

- 1) приекваторіальна смуга в западині Конго,
- 2) північне узбережжя Гвінейської затоки.

2. Кліматичний пояс;

Клімат:

екваторіальний

Постійно спекотний і постійно вологий

ЕПМ-

$+28^{\circ}\text{C}$

$+26^{\circ}\text{C}$

$At^{\circ} = 2^{\circ}$

2000 мм

3. Ґрунти;

**червоно-жовті
ферраліти**

Листя швидко перегниває в умовах вологого і спекотного клімату. Поживні речовини вимиваються щоденними рясними дощами та виносяться в нижні горизонти.

4. Рослинність;

Вічнозелені багатоярусні (6-8 ярусів) ліси

I ярус
(60-80 м)

сейба (80 м)

II ярус
(20-40 м)

пальми, фікуси

III ярус
(10-15 м)

хлібне дерево, банан, какао, чорне дерево, червоне та залізне дерево,

VI ярус (ліани)

IV ярус (чагарники)

V ярус (папороті)

Ліани (200-300 м).
Використовують
дерева як опору.

Орхідеї. Є епіфітами.
Корінням, що звисає з дерев,
всмоктують воду з повітря.

Банан.
Для запилення
квітки звисають
нижче крони.

Какао.

Хлібне дерево

5. Тваринний світ;

**Найбільша мавпа.
Має зріст 2 м.
Важить 250 - 420 кг.**

Горила

Шимпанзе.
*Найрозумніша
мавпа.*

Чим харчуються мавпи?

Плодами дерев,
молодим листьям

*Лемур катта
(котячий лемур)*

Лемури – примати з родини напівмавп.
Через специфічну зовнішність вважалися
священими тваринами. Нині
знищуються заради м'яса та хутра.
Занесені до Червоної книги.

Лемур-монгоц

Лемур варі

Вперше побачивши **окапі**, європейські мандрівники прийняли його за зебру через смугасте забарвлення задніх кінцівок. Насправді, окапі – **карликова жирафа**, хоча його шия та ноги значно коротші, ніж у справжнього жирафа.

Окапі

Окапі

Зріст тварини – близько **2 м** (утричі менше за жирафа). Маса тіла **250 кг** (жирафа – 550-750 кг). Дуже рідкісна тварина, занесена до Міжнародної Червоної книги.

***В африканських гілеях мешкають
родичі дикого кабана.***

Китецевуха свиня

**Карликовий
бегемот**

Важить всього 250-270 кг і має довжину тіла 1,7-1,8 м, в той час, як звичайний бегемот при довжині до 4,5 м має масу 2-4 тони! Дуже рідкісна тварина.

леопард

плазуни

королівська змія

ескулапова змія

арлекіновий кораловий аспід

зелена змія

Що допомагає зміям майстерно
маскуватись серед ліан?

Зелене забарвлення тіла робить їх схожими на
ліани і дає змогу маскуватися серед листя.

плазуні

земноводні

піпа

зернистий древолаз

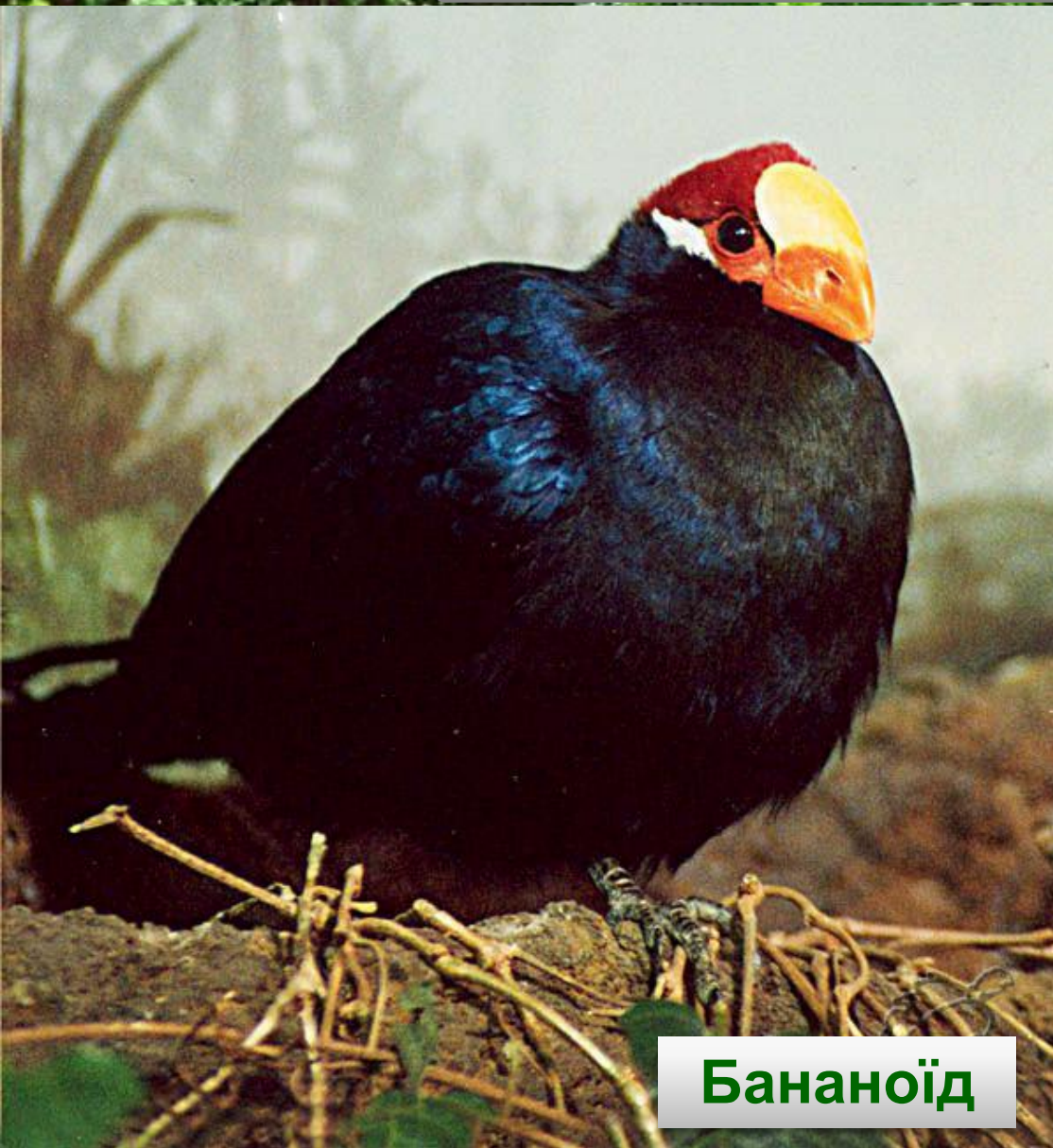

строкатий ателоп

блакитний древолаз

ПТАХИ ГІЛЕЇ

Бананоїд

*Екваторіальний
родич зозулі.
Розміром з
ворону.
Живиться
соковитими
плодами.*

*Коли намокає у
воді, пір'я стає
білим через
розчинну у воді
фарбу турацин.*

Папуги

Жако

*Найкращий птах, що
говорить. Довжина тіла
35-40 см. Живе в дуплах
дерев.*

*Довжина тіла до 17 см.
Дуже любить птахів
свого виду, але не
переносить інших,
нападаючи на них.
Живиться насінням.
Часто живе біля людей.*

*Нерозлучник
рожевощокий*

лорі

*Птах з родини
горобиних. Довжина
тіла **9-25 см.***

*Живиться дрібними
комахами та
нектаром квітів,
запилюючи їх.*

Нектарниця

членистоногі

павук-клоун

мармуровий павук

павук-нянька

червононогий тарантул

КОМАХИ

Бродячі мурашки

Москіт

Мурашка

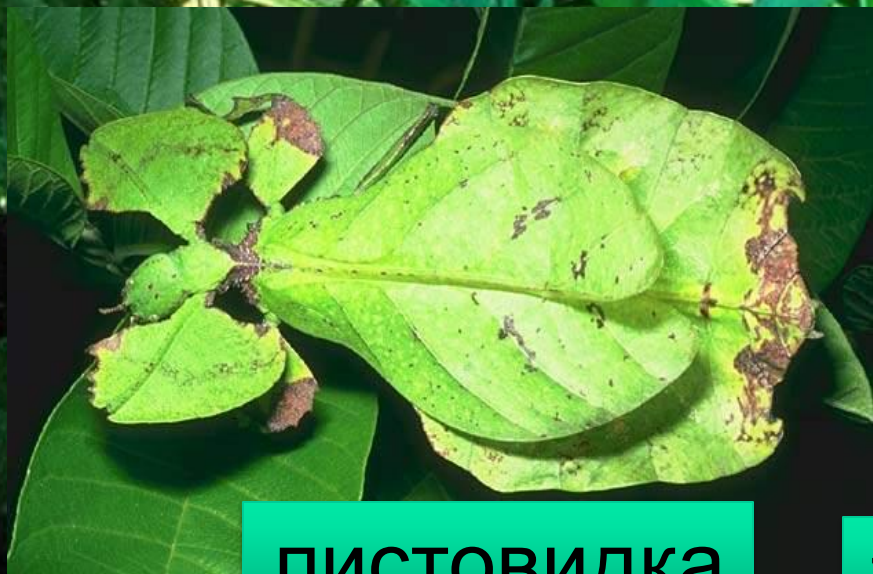
Терміти

ЩИТНИК

палочник

ЛИСТОВИДКА

жиряковидний довгоносик

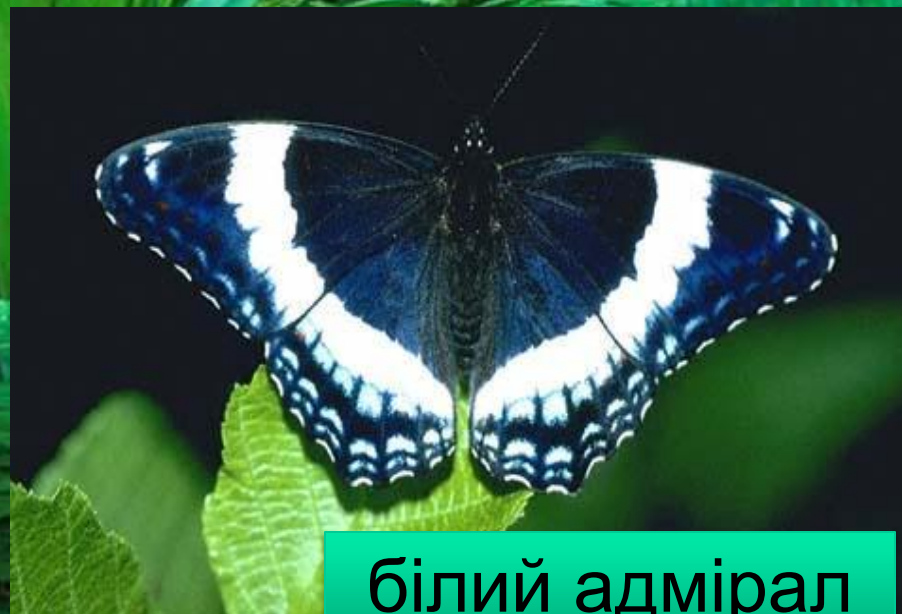
вітрильник

сатурнія Атлант

Артеміда

білий адмірал

КОМАХИ-ПЕРЕНОСНИКИ ХВОРОБ

Муха цеце

Переносить трипаносом –
збудників **сонної хвороби**
людини та свійських
тварин.
Довжина тіла до 1-1,5 см.

Збудники сонної
хвороби між
клітинами крові

Хворий сонною
хворобою

КОМАХИ-ПЕРЕНОСИКИ ХВОРОБ

**Малярійний
комар**

*Переносить плазмодіїв –
збудників пропасниці*

*Ареал
поширення
пропасниці*

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Африканське землеробство веде боротьбу з гілеєю **підсічно-вогняним способом**. При цьому ліс підпалюють, а попелом удобрюють землю. Такі ґрунти є родючими кілька років, а потім виснажуються. Слід їх залишати і очищувати від лісу нову ділянку. Площа африканської гілеї уже скоротилася вдвічі. А екваторіальний ліс – це “зелені легені” нашої планети.

